

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Seulestraat (Heuvelland, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018A113

Januari 2018

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek	5
1.1 Beschrijvend gedeelte	5
1.1.1 Administratieve gegevens	5
1.2 Onderzoeksopdracht	7
1.2.1 Onderzoekskader	7
1.2.2 Juridische context	7
1.2.3 Randvoorwaarden	7
1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein	8
1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief	9
1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie	11
1.2.6.1 Methode	11
1.2.6.2 Fysisch geografische situatie	11
1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen	11
1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader	11
1.2.6.5 Verstoringshistoriek	12
1.3 Assessmentrapport	13
1.3.1 Ruimtelijke situering	13
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens	14
1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)	15
1.3.2.2 Geologie	16
1.3.2.2.1 Tertiair	16
1.3.2.2.2 Quartair	17
1.3.2.3 Bodem	18
1.3.2.3.1 Bodemtypes	18
1.3.2.3.2 Bodemerosie	20
1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop	21
1.3.2.5 Hydrografie	23
1.3.3 Gekende archeologische waarden	24
1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek	24
1.3.3.1.1 Historische achtergrond	24
1.3.3.1.2 Historische kaarten	25
1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen	29
1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden	32
1.4 Synthese	34

1.4.1.1	<i>Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed</i>	35
Deel 2:	Bibliografie.....	36
Deel 3:	Bijlagen.....	37

FIGURENLIJST (2018A113)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	6
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).....	6
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).....	15
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).....	16
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).....	17
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2017 (Bron: Geopunt).....	20
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt)...	21
Figuur 10: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV met aanduiding van de 2 knikken in de profiellijn (Bron: Geopunt).....	22
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).....	23
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	25
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 15: Projectgebied bij benadering weergegeven op de loopgravenkaart, april 1917 (Bron: Memory Maps - 20-28SE&28SW-5A(B)-010417-S).....	27
Figuur 16: Projectgebied bij benadering weergegeven op de loopgravenkaart, juli 1918 (Bron: Memory Maps - 20-27SE&28SW-1B-22-07-18).....	28
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	29
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....	30
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....	30
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....	31
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	31
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).....	32

TABELLENLIJST (2018A113)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	5
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	14
Tabel 4: Overzicht van de aanwezige CAI.	33

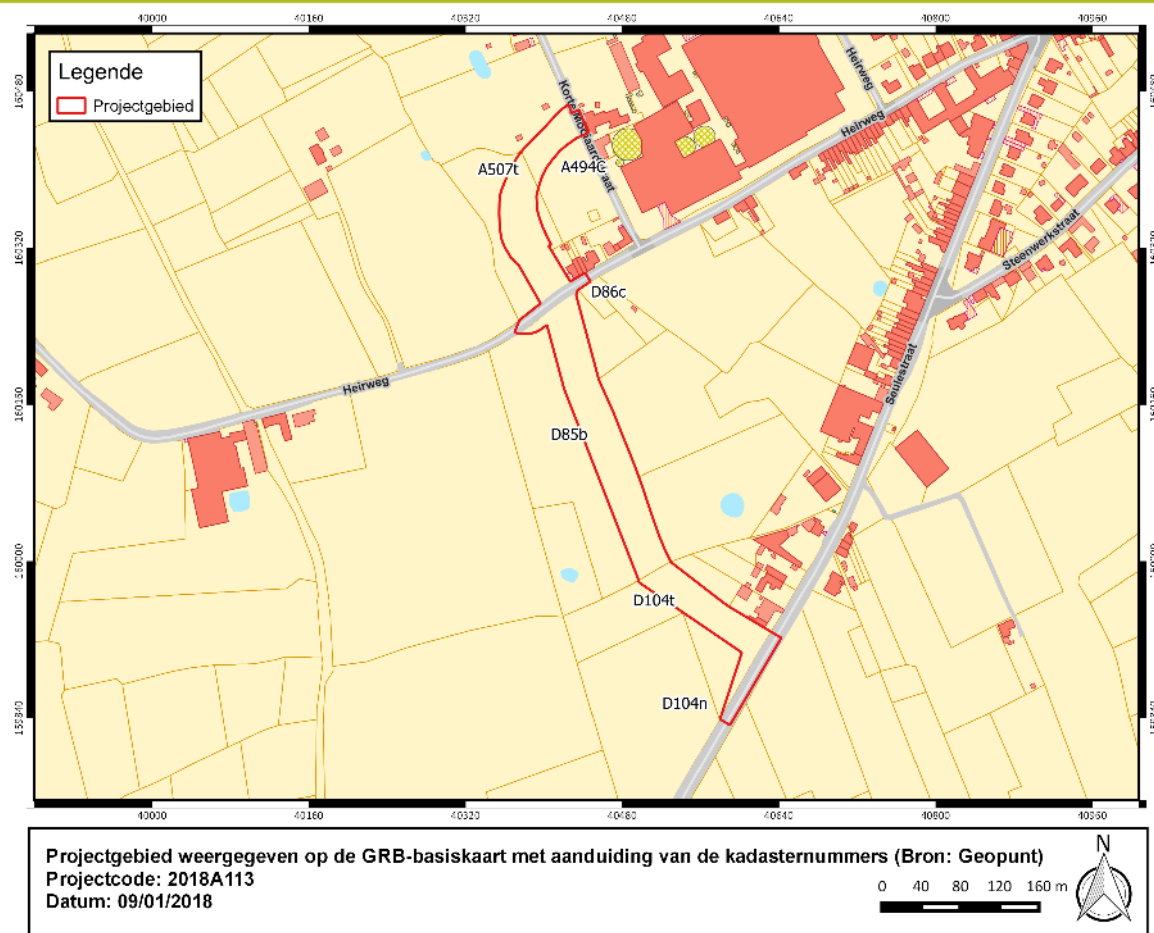
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

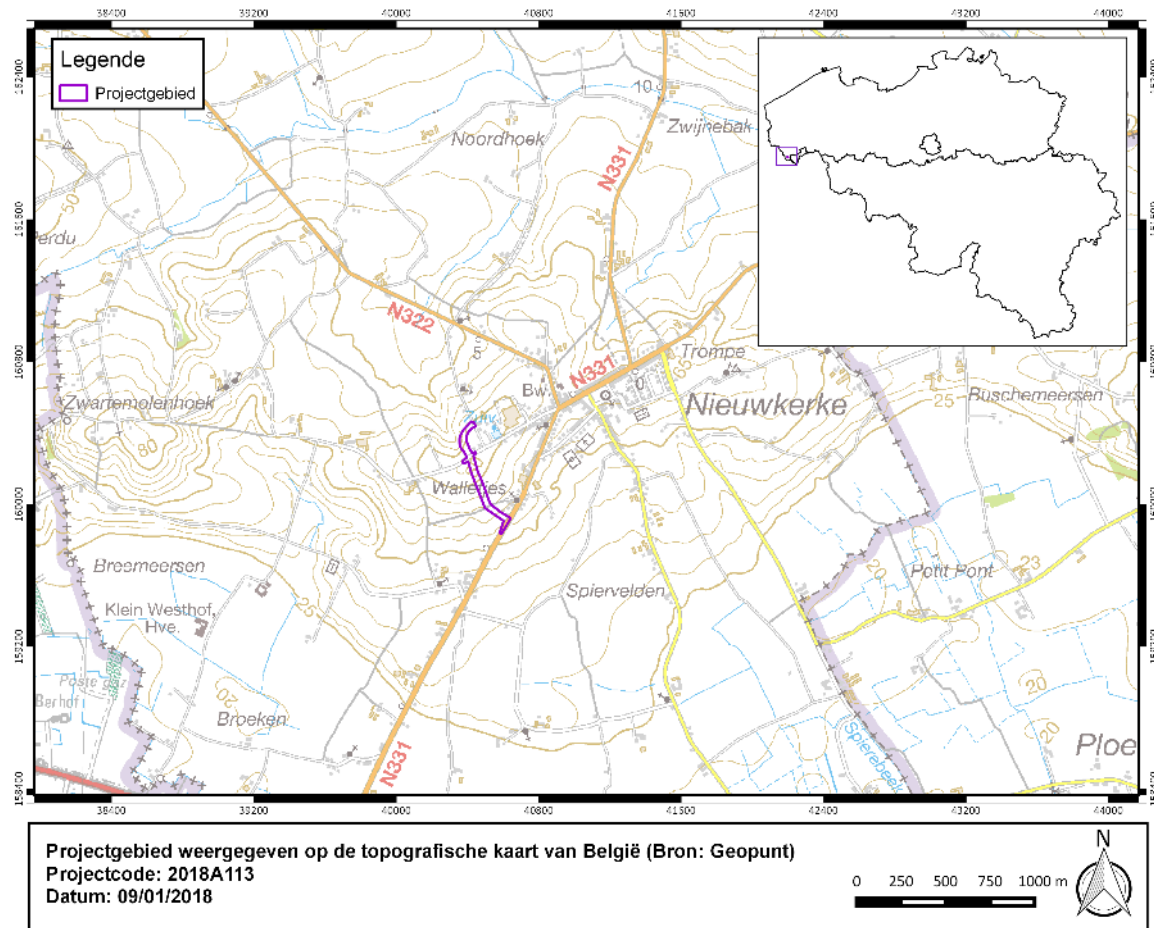
1.1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Heuvelland
	Deelgemeente	Nieuwkerke
	Postcode	8950
	Adres	Seulestraat – Heirweg – Korte Mooiaardstraat 8950 Nieuwkerke
	Toponiem	Seulestraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 39879 Y _{min} = 159756 X _{max} = 41007 Y _{max} = 160539
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Heuvelland, Afdeling 3, Sectie A, nr's: 507t, 494c Heuvelland, Afdeling 3, Sectie D, nr's: 86c, 85b, 104t, 104n Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van een omleidingsweg. Het projectgebied wordt in deze studie Seulestraat Heuveland genoemd. Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van Seulestraat Heuveland. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Indien niet, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?
- Indien wel, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?
- Wat is de verstoringshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site?

1.2.2 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan integraal in een zone bestemd als landbouwgebied. Het plangebied situeert zich noch in een vastgestelde archeologische zone, noch in een zone waar geen archeologie te verwachten valt en noch binnen een archeologische site. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 2,58 ha; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.3 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel maatschappelijk onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. De geplande verbindingsweg zal een belangrijke ontlasting van de verkeersdrukte betekenen rond Clarebout Potatoes. Gezien de urgentie van dit project, kan het archeologisch traject worden uitgevoerd tijdens het lopen van de vergunningsprocedure.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Seulestraat Heuvelland werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

Totale oppervlakte onderzoeksterrein: 2,58 hectare

De opdrachtgever plant de realisatie van een ontsluitingsweg met bijhorende landschappelijke inkleding te Nieuwkerke (gemeente Heuvelland), gelegen ten westen van de dorpskern tussen de straten Seulestraat, Heirweg en Korte Mooiaardstraat. De werken omvatten:

- Het aanleggen van nieuwe infrastructuur
- Het wijzigen van bestaande infrastructuur in functie van de aansluiting op de nieuwe weg
- Het reliëf van de bodem aanzienlijk wijzigen
- Een grond aanleggen en inrichten
- Het rooien van hoogstammige bomen

Met de werkzaamheden wordt een nieuwe ontsluitingsweg aangelegd voor het bedrijf 'Clarebout potatoes'. Deze ontsluitingsweg heeft tot doel de verkeersdruk, vooral onder de vorm van vrachtverkeer, in de dorpskern van Nieuwkerke significant te verminderen als een by-pass tussen de Seulestraat en het bedrijf.

- Ontsluitingsweg

De ontsluitingsweg heeft een totale lengte van 655 meter (gemeten op de as van de weg) en wordt voorzien met een breedte van 6,60 meter (3,30 meter verharding per rijrichting). Het laagste punt van de ontsluitingsweg ligt ter hoogte van de aansluiting met de Seulestraat (+55,15 m TAW). Het hoogste punt ligt nabij de aansluiting met de Heirweg (+79,90 m TAW) en deze sluit aan bij de Korte Mooiaardstraat en het bedrijventerrein van Clarebout Potatoes op een hoogte van +74,00 m TAW.

Door het grote hoogteverschil ligt de gehele weg tussen de Seulestraat en de Heirweg onder een helling van 5,5%. Op vele plaatsen ligt de nieuwe ontsluitingsweg dan ook verdiept ten opzichte van het huidige terreinprofiel. Het tracé volgt met een flauwe bocht de bestaande helling van het terrein. Tussen de Heirweg en de Korte Mooiaardstraat ligt de weg maar gedeeltelijk onder een helling en wordt de weg bijna overal hoger aangelegd dan het huidige profiel. De diepte van uitgraving bevindt zich tussen 0 en 2,5 m-mv terwijl het ophogen zich tussen 0 en 2,5 m-mv bevindt. Het verloop van de uitgravingen en ophogingen is weergegeven in bijlage als terreindoorsneden.

De weg wordt aangelegd in drie-lagig asfalt en ligt onder een helling van 2% om de afstroming van het water naar de naastgelegen buffergracht te bevorderen.

- Fiets- en voetgangerspad

Tussen weg nr. 37 en de Korte Mooiaardstraat wordt aan de oostzijde van de nieuwe ontsluitingsweg een fiets- en voetgangerspad aangelegd met een breedte van 3,00 meter. Dit pad sluit aan bij de bestaande trage weg nummer 37 en zal op deze manier gebruikt worden door recreatief – en werkverkeer tussen deze weg, het uitkijkpunt op het hoogste punt langs de ontsluitingsweg en Clarebout potatoes. Het tracé en de hellingsgraad is grotendeels hetzelfde als deze van de ontsluitingsweg zelf. Het pad wordt aangelegd in halfverharding/beton/asfalt/koersverharding.

- Bufferzones

Aan weerszijden van de nieuwe ontsluitingsweg wordt een bufferzone voorzien van minimaal 5 meter ter bevordering van de landschappelijke inwerking. Deze bufferzone bestaat uit verschillende elementen:

- Hellingen: tussen de Heirweg en de Seulestraat ligt het wegprofiel verzonken ten opzichte van het landschap. Dit hoogteverschil wordt opgevangen door hellingen met een verhouding van 1/3. Aan de oostzijde van de weg worden op en langs deze hellingen bomen aangeplant om een kwalitatief

landschapsbeeld te behouden, zowel van in de nieuwe ontsluitingsweg als vanuit de omgeving waar men zicht heeft op de zone van de nieuwe ontsluitingsweg .

- Grachten: Tussen de Heirweg en de Seulestraat wordt een gracht voorzien aan de oostzijde van de ontsluitingsweg, tussen de Heirweg en de Korte Mooiaardstraat wordt deze voorzien aan de westzijde van de nieuwe ontsluitingsweg. Deze gracht fungeert als waterbuffer voor de nieuwe weg.
- Taluds: Ter hoogte van de aansluiting met de Seulestraat en de Heirweg en ten noorden van de Heirweg passeert de nieuwe weg langs enkele woningen. Hier wordt, bijkomend aan de hellingen, een talud voorzien die de weg niet enkel visueel afschermt, maar in een belangrijke akoestische isolatie voorziet voor de nabijgelegen woningen. Deze talud wordt beplant met streekeigen heesters. De taluds worden aangelegd met grond, uitgegraven voor de aanleg van de nieuwe weg. Op deze manier wordt een nulbalans bereikt in grondverzet.

- **Aansluiting Seulestraat**

Ter hoogte van de aansluiting van de nieuwe weg met de gewestweg ‘Seulestraat’ zullen eveneens ingrepen gebeuren aan de Seulestraat om vrachtwagens op een veilige manier van en naar de nieuwe ontsluitingsweg te leiden. In de plannen wordt een verbreding voorzien van de Seulestraat met een voorsorteerstrook voor vrachtwagens die komen van het zuidwesten en af zouden slaan naar de nieuwe ontsluitingsweg. Aan de oostzijde van de nieuwe ontsluitingsweg wordt hier een begroeide talud aangelegd als geluidswering voor de naastgelegen woning.

- **Aansluiting weg nr. 37**

Ter hoogte van de kruising met trage weg nr. 37 krijgt het verkeer op de nieuwe ontsluitingsweg voorrang op eventueel verkeer dat gebruik maakt van de trage weg en het nieuwe fiets- en voetgangerspad.

- **Aansluiting Heirweg / Uitkijkpunt**

Ter hoogte van de aansluiting met Heirweg behoudt verkeer op de nieuwe ontsluitingsweg eveneens voorrang op verkeer op de Heirweg, zo wordt geen geluidsoverlast veroorzaakt door optrekkende vrachtwagens op de nieuwe ontsluitingsweg. Het tracé van de Heirweg wordt aangepast en sluit met een lichte bocht aan op de nieuwe weg. Op deze manier is meer ruimte voor de geluidwerende taluds tussen de woningen en de nieuwe ontsluitingsweg en wordt zwaar verkeer ontmoedigd om de Heirweg te gebruiken. De taluds worden wat verder van de weg geplaatst zodat het zicht van de weggebruikers op het kruispunt gegarandeerd blijft.

De locatie van het uitkijkpunt blijft ongewijzigd, wel zullen enkele parkeerplaatsen voorzien worden en zal het uitkijkpunt vanop deze parkeerplaatsen toegankelijk gemaakt worden met enkele luie trap treden. Op deze manier wordt het uitkijkpunt verder uitgebouwd en kan het ook in de toekomst zijn rol blijven vervullen in het toeristisch- recreatief netwerk van de gemeente.

- **Aansluiting Korte Mooiaardstraat**

De aansluiting met de Korte Mooiaardstraat wordt zo voorzien dat vrachtwagens ruimte genoeg hebben om van en op de Korte Mooiaardstraat (noordzijde) te draaien en om Clarebout potatoes te kunnen bereiken.

Zie bijlage – Geplande werken

1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie

1.2.6.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.2.6.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties.

Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)
- Loopgravenkaart, april 1917
- Loopgravenkaart, juli 1918

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden. Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.2.6.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

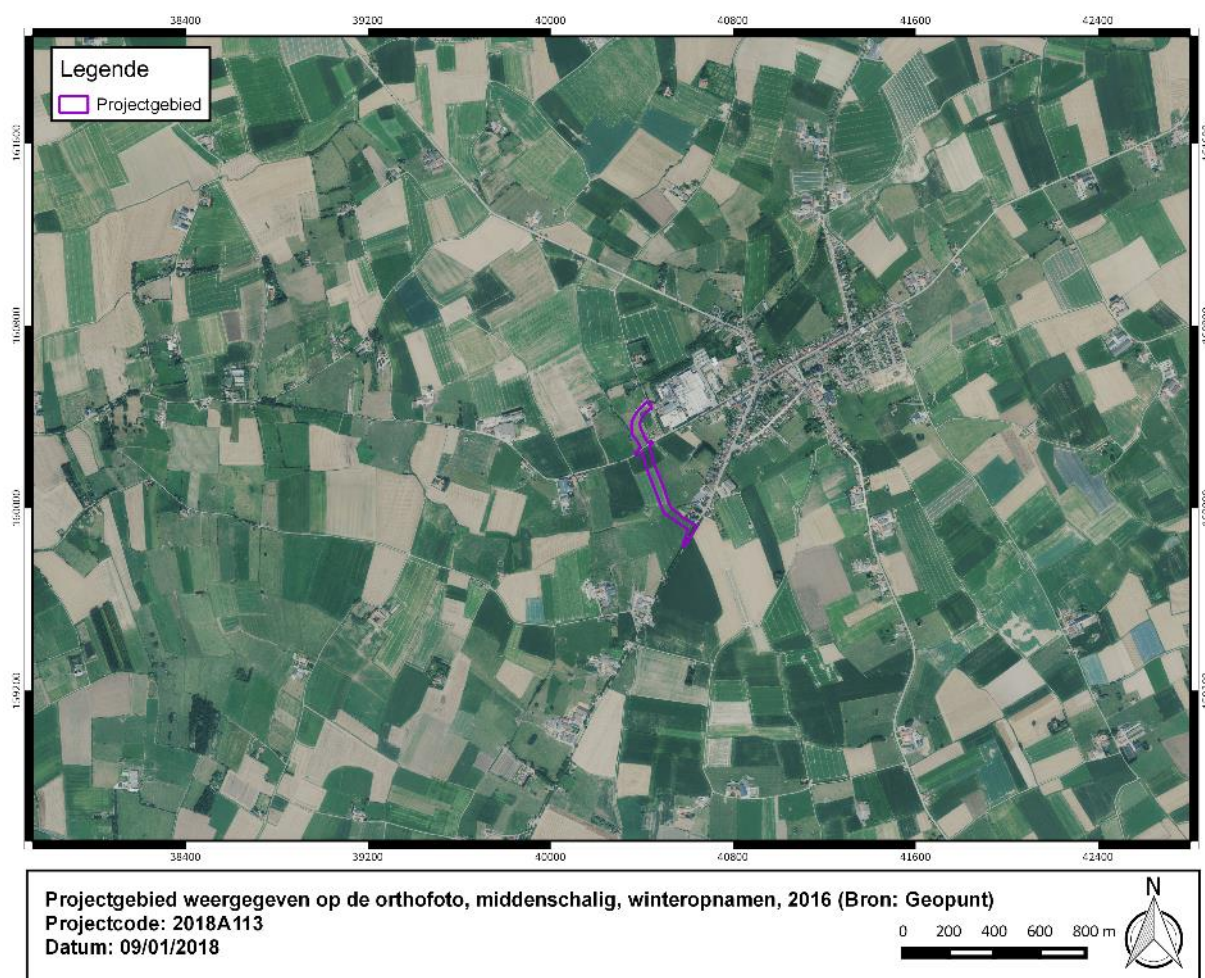
1.3 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.3.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Nieuwkerke, deelgemeente van Heuvelland, in het zuiden van de provincie West-Vlaanderen. Nieuwkerke is gelegen aan de taalgrens en de Zuidvlaamse Bergen, aan de Leie en de Franse grens. Ten noorden en ten noordoosten vormt de Douve de grens met Dranouter en Wulvergem. Het zuidelijk deel van het onderzoeksterrein grenst aan de Seulestraat. Centraal doorheen het plangebied loopt de Heirweg en het noordelijk deel van het plangebied grenst aan de Korte Mooiaardstraat. De dorpskern van Heuvelland situeert zich ca. 750 meter ten oosten.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).

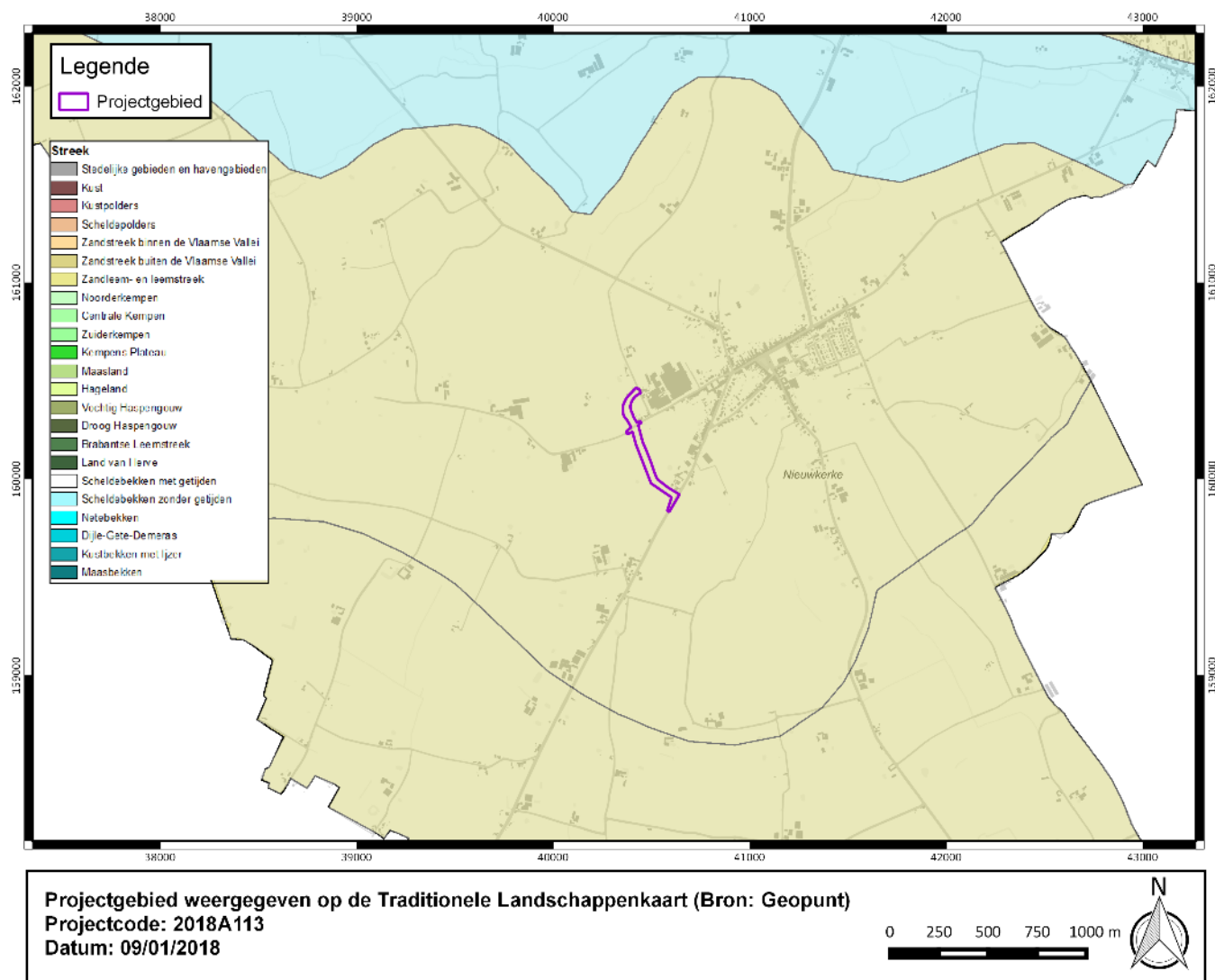
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Traditionele landschappenkaart	Zandleem- en leemstreek
Tertiair	Formatie van Tielt, Lid van Aalbeke (Fm. Kortrijk)
Quartair	Type 1: eolische afzetting
Bodemtypes	Ada, Ehxy, Aca, Aha, Ahx
Potentiële bodemerosie	Medium tot hoog
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Hoogte tussen ca. 55 en 80 m TAW
Hydrografie	Leiebekken (deelbekken: Grensleie) Waterlopen: Despierrebeek, Westhoekbeek

1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

Het projectgebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek.

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

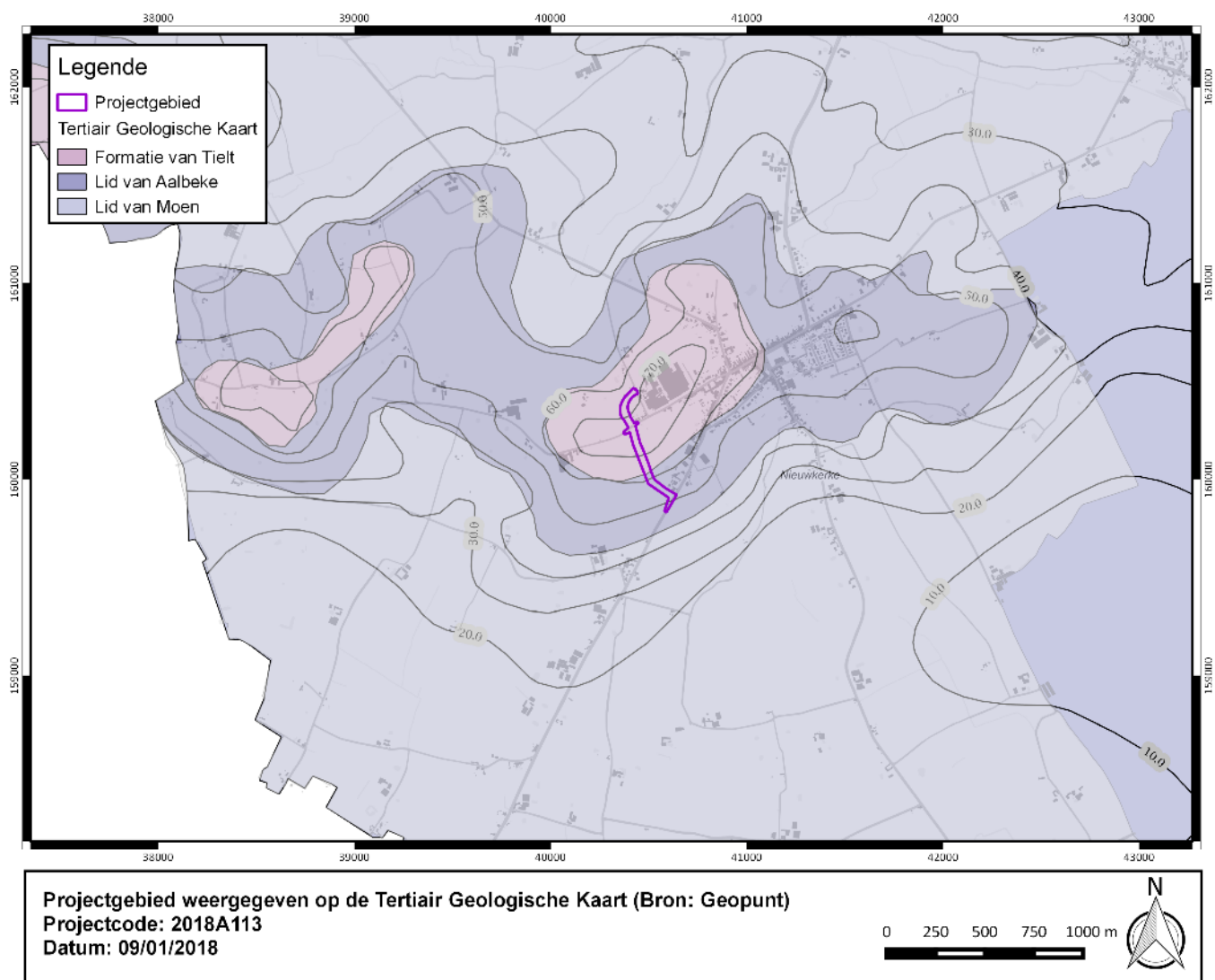
1.3.2.2 Geologie

1.3.2.2.1 Tertiair

Het projectgebied is gelegen in de **Formatie van Tielt** in het noordelijke deel en in het **Lid van Aalbeke** (Formatie van Kortrijk) in het zuidelijke deel. De **Formatie van Tielt** bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment.

De Formatie van Kortrijk bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingssmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingssmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

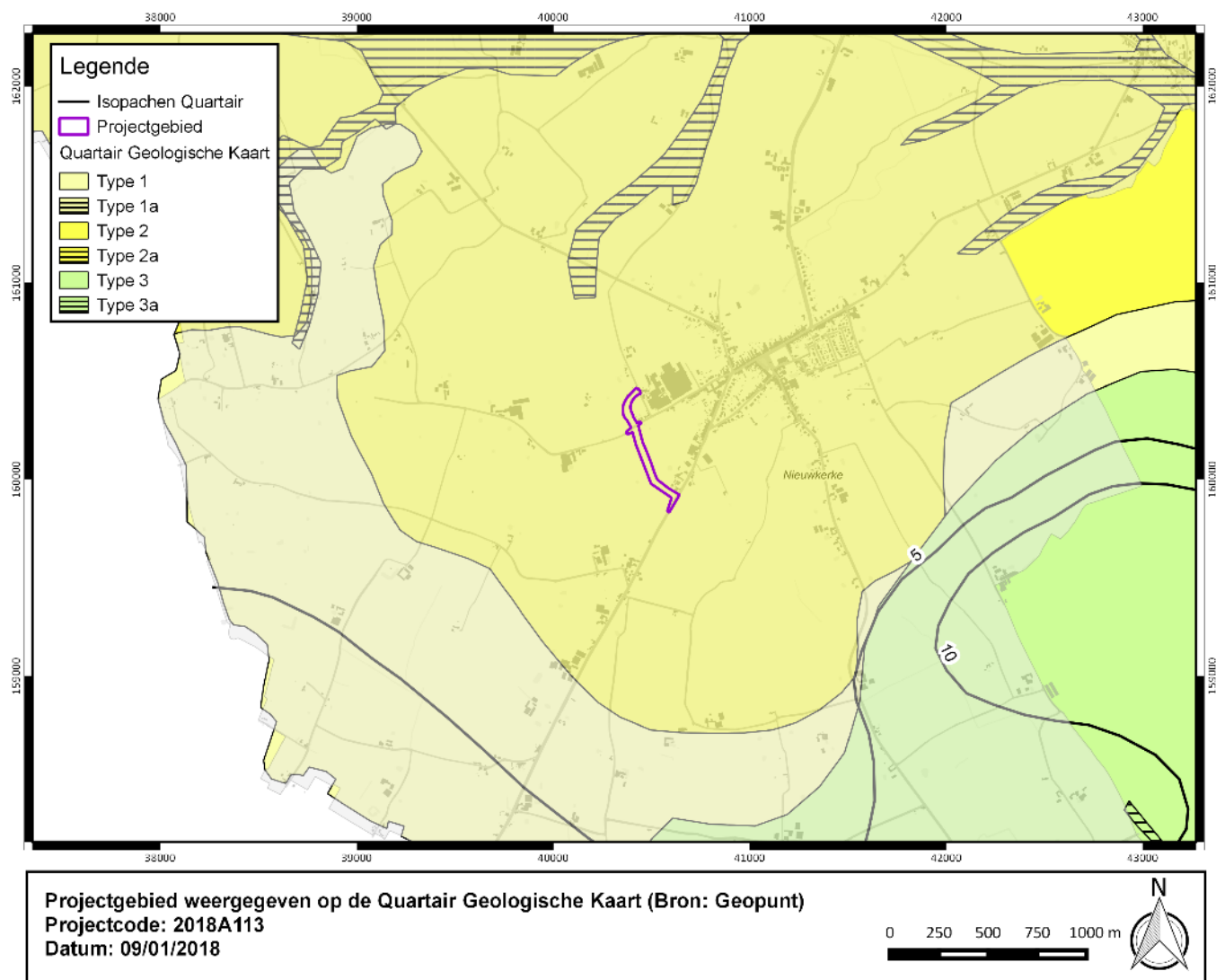
Het **Lid van Aalbeke** is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.2.2 Quartair

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.3 Bodem

1.3.2.3.1 Bodemtypes

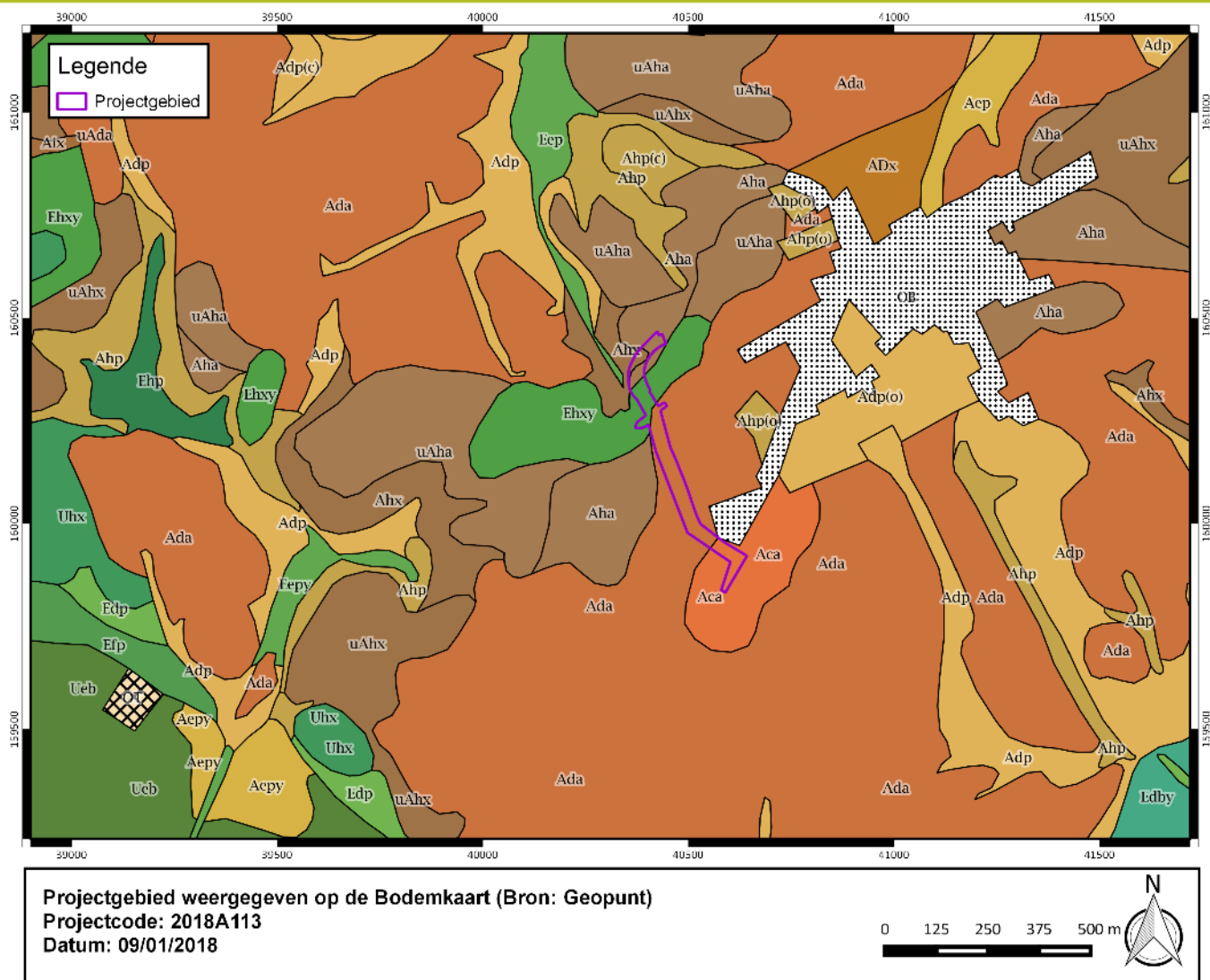
Het bodemtype **Ada** is een matig natte leembodem met textuur B horizont. De bovengrond is bruingrijs en de E horizont, indien aanwezig, vertoont een bleekbruine kleur. Roestvlekken komen voor op de contactzone met de textuur B. De basiskleur van de textuur B is bruin met okerkleurige gleyverschijnselen. Dieper in de textuur B komen grijsachtige vlekken voor en ijzer/mangaan concreties. Deze bodem komt vaak voor in gesloten terreindepressies met gebrekkige afwatering of soms ook op de lagere kant van terreinhellingen en af en toe op kleiontsluitingen.

Het bodemtype **Ehxy** is een sterk gleyige kleibodem met onbepaald profiel en de sedimenten worden zwaarder of fijner in de diepte. Het is een stuwwatergrond en komt verspreidt voor in het heuvel- en plateauland van de West-Vlaamse Leemstreek. De bovengrond is donker grijsbruin en bestaat uit klei tot zandige klei. Lokaal kan niveo-eolisch materiaal bijgemengd zijn zodat de bouwvoor lichter is dan de onderliggende horizonten. Met de diepte verzwaren deze gronden geleidelijk. Roestverschijnselen beginnen vanaf 20-50 cm. In de zomer kunnen grote krimpscheuren voorkomen.

Het bodemtype **Aca** is een matig droge leembodem met textuur B horizont. Een gleyhorizont is aanwezig op matige diepte.

Het bodemtype **Aha** is een natte leembodem met textuur B horizont. Het wateroverschot wordt veroorzaakt door een tijdelijk opgehouden watertafel. De E horizont vertoont sterke roestverschijnselen en is bleekbruin tot grijsgeel. De textuur B horizont is sterk roestig met min of meer duidelijke vlekken ten gevolge van degradatie. Dit bodemtype komt voor langs enkele randen van de valleien.

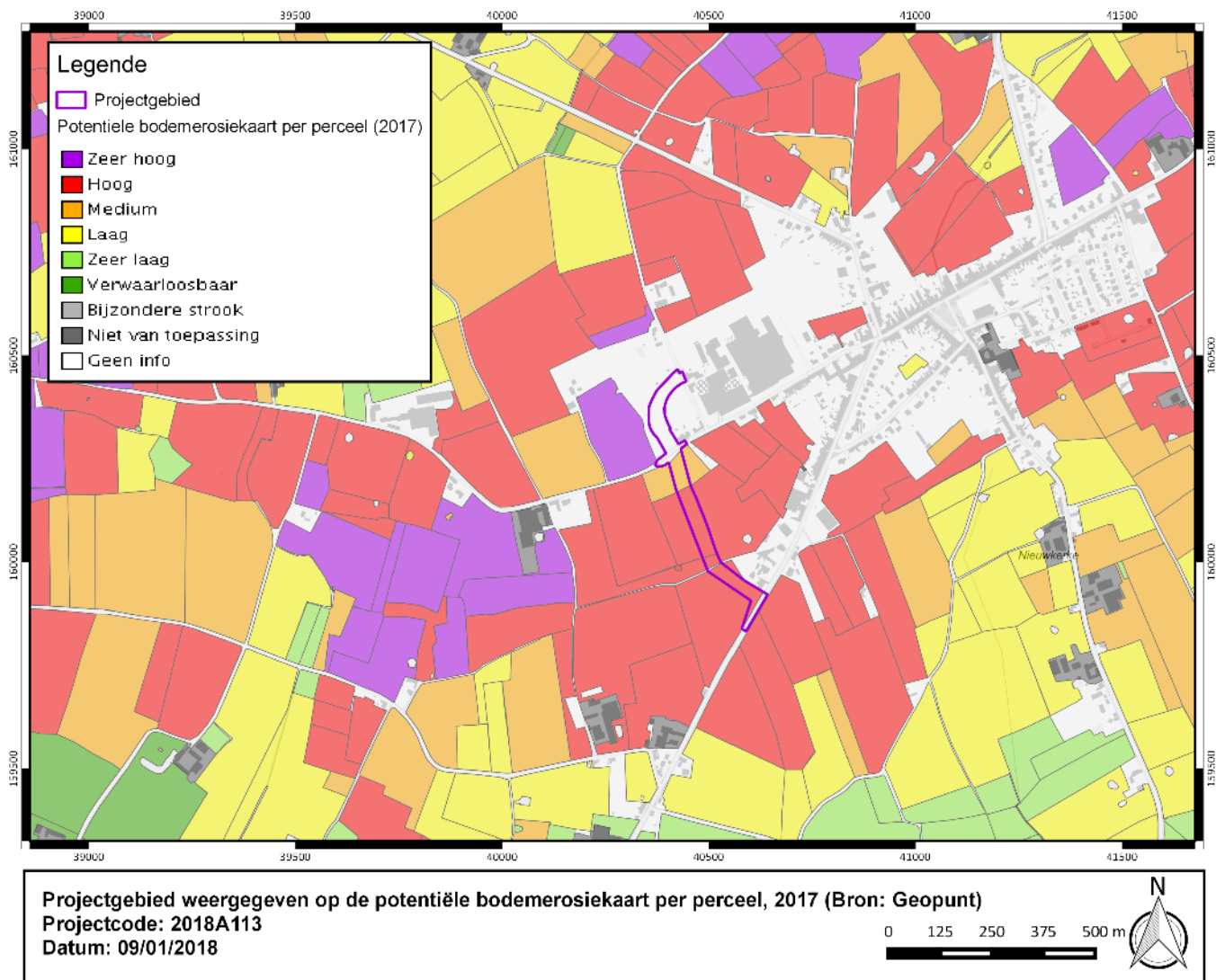
Het bodemtype **Ahx** is een natte leembodem met onbepaald profiel. Het substraat komt ondiep voor en de bodem ligt meestal op een uitgesproken helling en omvat zowel afgeknotte als colluviale profielen. Nabij Tertiaire hellingen kunnen gronden verspoeld Tertiair materiaal bevatten. Roestverschijnselen beginnen vanaf 30-50 cm.

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.3.2 Bodemerosie

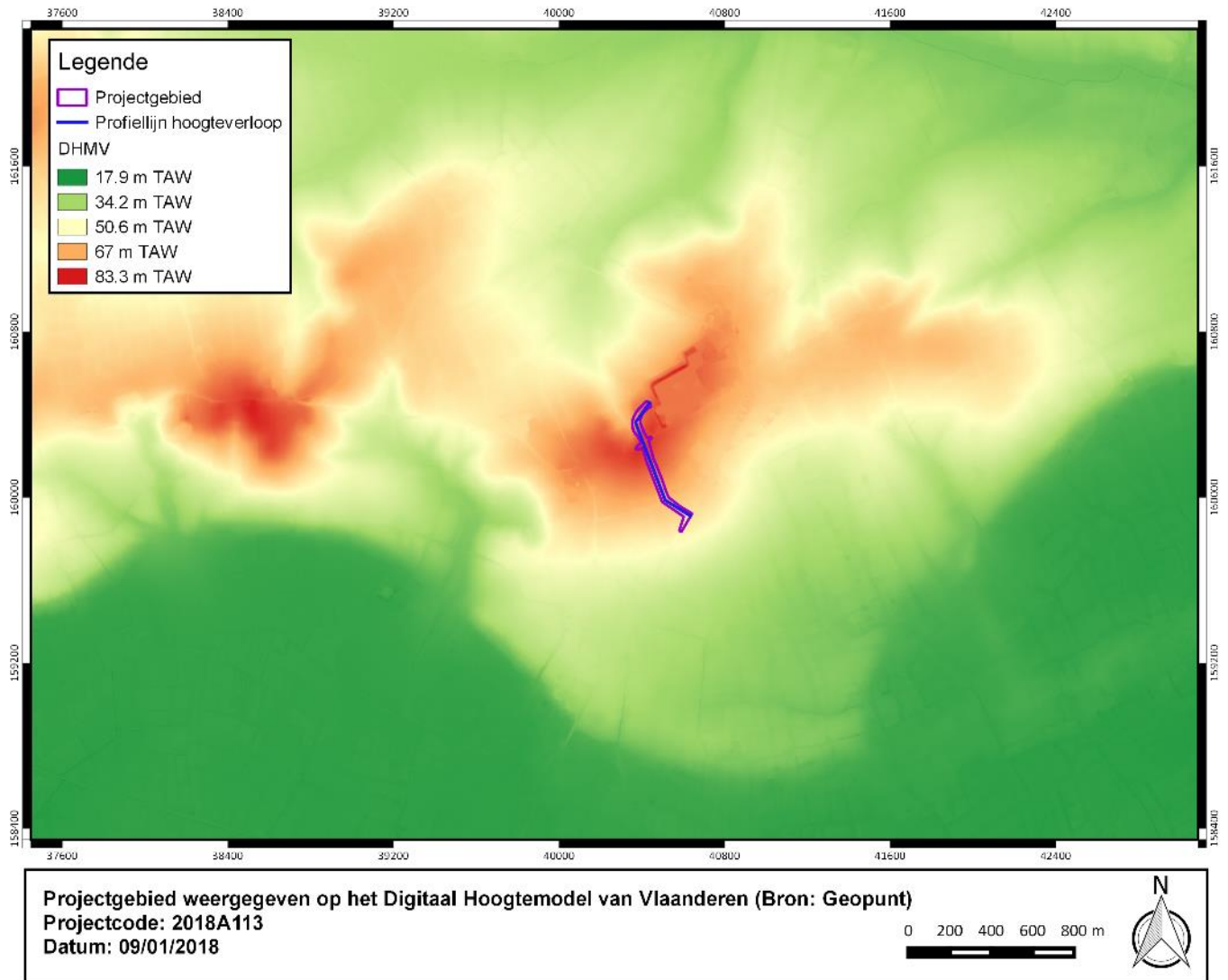
De potentiële bodemerosie van het projectgebied is gelegen tussen hoog en medium. Enkel het noordelijkste deel heeft geen gekarteerde potentiële bodemerosie.

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied is gelegen op een duidelijke helling. Deze is het resultaat van een Tertiaire getuigenheuvel. Het projectgebied is gelegen tussen ca. 55 en 80 m TAW en impliceert een redelijk sterk hoogteverschil. Echter is het projectgebied nog steeds volledig gelegen op de aanwezig rug en iets ten zuiden van het projectgebied is er een zeer sterke daling aanwezig naar ca. 30 m TAW. De ligging van het projectgebied heeft dan ook een groot potentieel voor erosieprocessen.

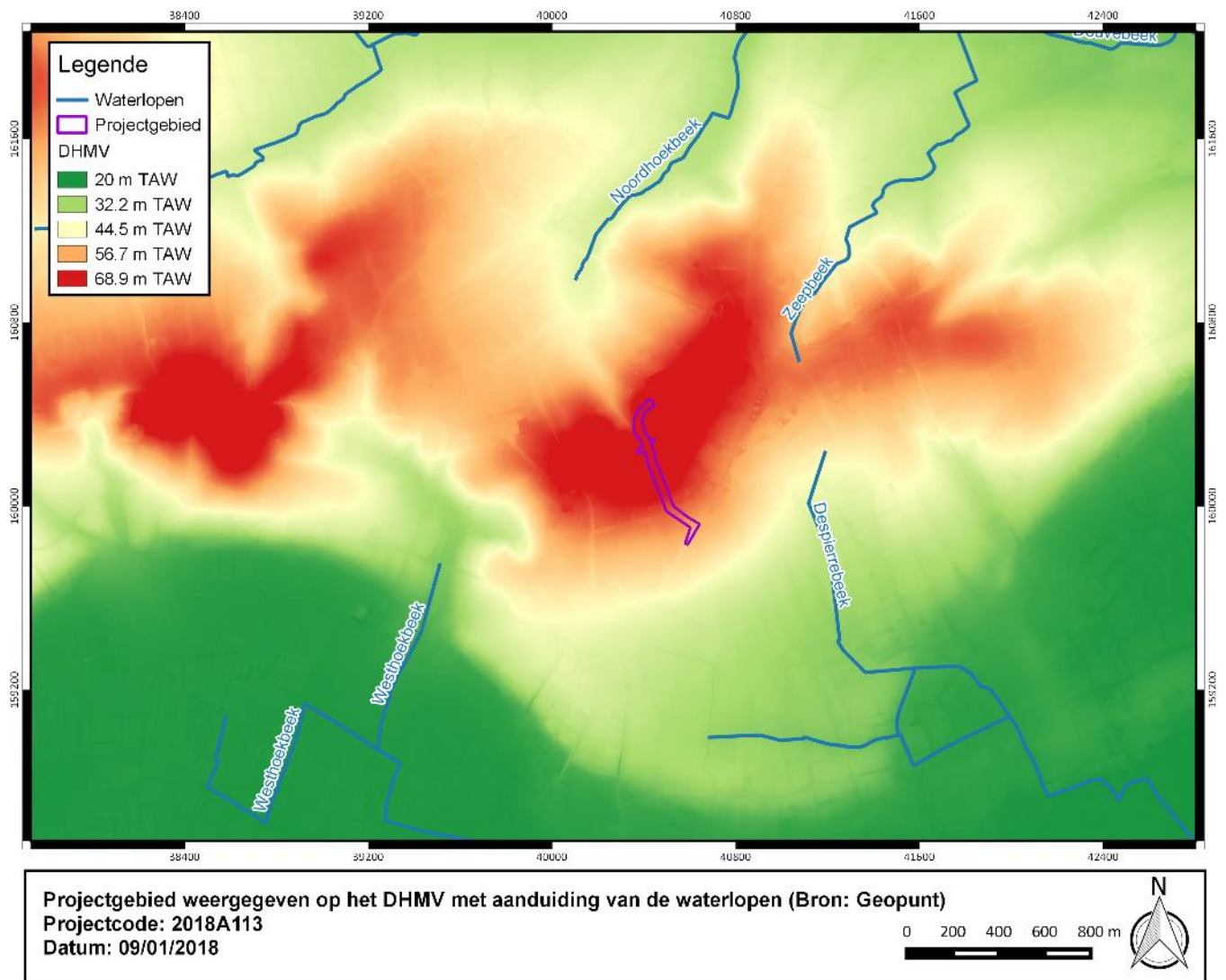
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 10: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV met aanduiding van de 2 knikken in de profiellijn (Bron: Geopunt).

1.3.2.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het Leiebekken (deelbekken: Grensleie). Ten oosten stroomt de Despierrebeek terwijl ten westen de Westhoekbeek stroomt.

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

1.3.3 Gekende archeologische waarden

1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.3.3.1.1 Historische achtergrond

Vindplaatsen uit de metaaltijden en de Romeinse periode zijn in de omgeving van Nieuwkerke veelvuldig gekend. De hoofdweg (Nieuwkerkestraat) gaat mogelijk terug op een Romeinse weg. Overigens is er in de ruime omgeving recuperatie van neolithisch vondstmateriaal op de Kemmelberg.

Nieuwkerke duikt voor het eerst in de bronnen op in 1080 als 'Nove Ecclesia'. Deze plaats behoorde aanvankelijk toe aan de abdij van Zonnebeke. Reeds in 1271 was er een kapelanie. Naast de dorpsheerlijkheid lagen op het grondgebied Nieuwkerke nog een aantal andere heerlijkheden, o.a. Nieperke, een ruim deel van de Vierschaar van Oekene en Spiere. Nieuwkerke ressorteerde onder de kasselrij Belle (Bailleul) en sinds het grensverdrag tussen de Oostenrijkse Nederlanden en Frankrijk tot de kasselrij Waasten. Nieuwkerke kende gedurende de middeleeuwen een aanzienlijke bloeiperiode door de florerende lakennijverheid. De wolwevers verkochten hun producten in Ieper, Gent en Antwerpen. Zo ontplooidde het dorp zich tot een belangrijk centrum met kerk, ruime marktplaats en een wekelijkse markt. Bij een onderzoek in 2016 o.l.v. Simon Verdegheem werden verschillende bewoningssporen uit de late middeleeuwen waargenomen. Ten tijde van de godsdienstoorlogen kende de lakenindustrie een lichte recessie ten gevolge van de beperkende maatregelen van Filips de Goede waardoor talrijke wevers definitief uitweken naar Engeland. Na de woelige periode hernam de weverij van lichte wollen stoffen. Deze textieltraditie bleef, naast de vlas- en linnenindustrie, doorleven tot de Franse tijd.

Gedurende de Eerste Wereldoorlog situeert Nieuwkerke zich in geallieerd gebied. De frontlijn situeert zich ten oosten van het onderzoeksterrein. Bij het voornoemde onderzoek uitgevoerd o.l.v. Simon Verdegheem werden WO I-vondsten geattesteerd die in verband kunnen worden gebracht met een aldaar gelegen Britse barakkenzone, m.n. het *Shankhill Camp*.¹ Het dorp werd tijdens de Eerste Wereldoorlog nagenoeg volledig verwoest. Gedurende de Lente-offensieven van 1918 wordt Nieuwkerke zwaar beschoten. Het was na een tour van de frontlijn dat Ludendorff op 21 januari 1918 besliste met de grootse operatie 'Michael'. Bij dit offensief, ook bekend als de Kaiserschlacht, vuurden bijna 6500 houwitsers en mortieren en 3500 kanonnen naast brisantgranaten ook niesgasgranaten en stikgasgranaten af. In een poging om door de geallieerde linies te breken en door te stoten naar Calais en Duinkerke moest het gebied rond de Kemmelberg veroverd worden. Hiertoe was een slag geplant via de West-Vlaamse heuvels. De Duitsers braken op 16 april 1918 door de frontlijn bij Wijschate - Mesein en stootten in korte tijd door tot aan de voet van de Kemmelberg. De gehele nacht werden gasgranaten afgevuurd op de geallieerden. De Fransen verdedigden hun stellingen met vliegtuigbombardementen. Maar Duitse Alpenjagers bestormden om 6:00 uur de Kemmelberg en de Fransen moesten zich terugtrekken op de Rodeberg en de Scherpenberg. Deze zogenoemde Slag om de Kemmelberg, die overigens niet tot de gehoopte doorbraak naar de kust leidde, eiste meer dan 5.000 levens.²

Binnen het grondgebied van Nieuwkerke zijn een ruim aantal Britse militaire begraafplaatsen die herinneren aan het oorlogsgeweld. Het betreft Maple Leaf Cemetery, Romarin (Nieperkestraat), Westhof Farm Cemetery (Eikelstraat), Kandahar Farm Cemetery (Wulvergemstraat) en een gedeelte van het kerkhof bij de Onze-Lieve-Vrouwekerk (Markt). Het dorp werd na de oorlog wederopgebouwd volgens de vooroorlogse configuratie.³

¹ Verdegheem, S. & Vanhoutte, C. 2017. Archeologisch vooronderzoek Nieuwkerke (Heuvelland) Bassevillestraat, 43 p.

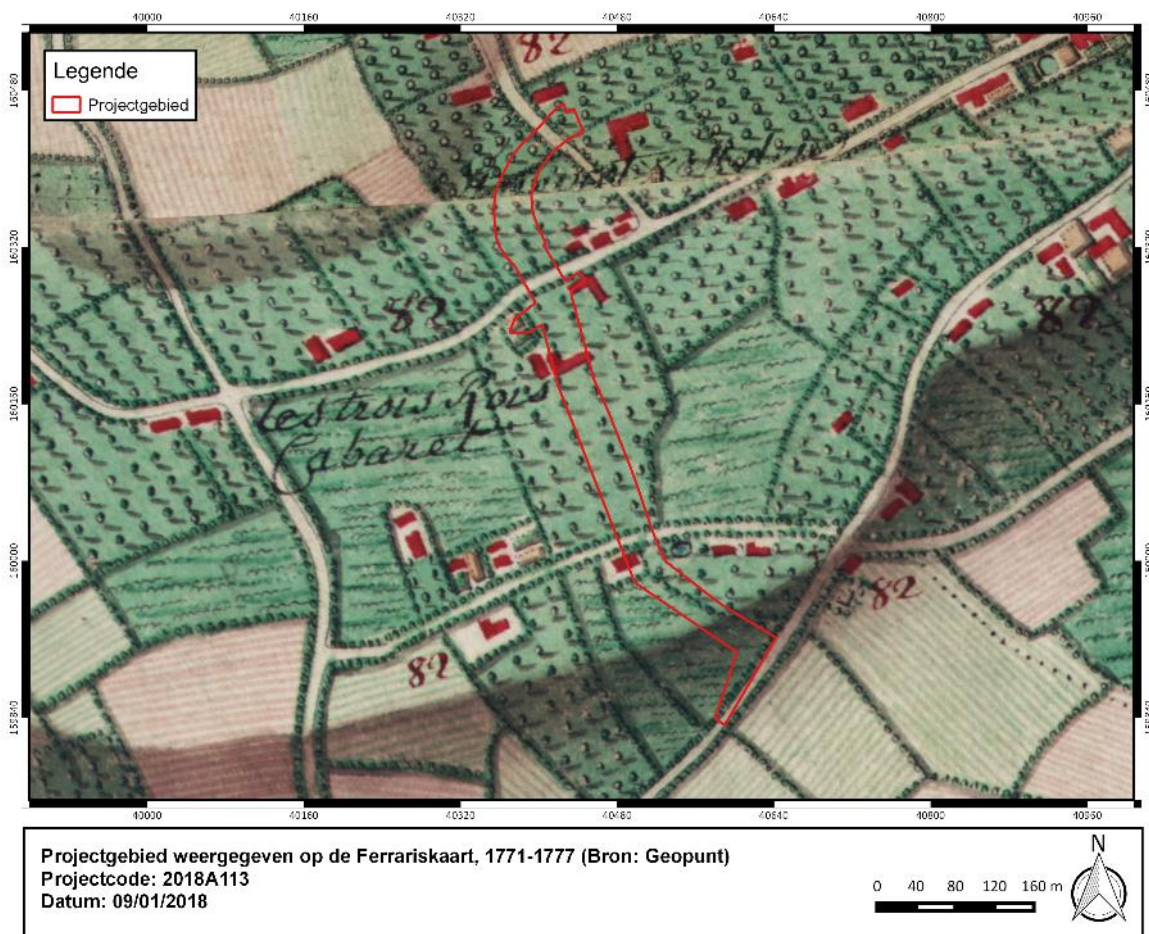
² De Vos, e.a. 2014, 14-18 Oorlog in België, p. 423-428.

³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Nieuwkerke [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121305> (geraadpleegd op 30 juni 2017).

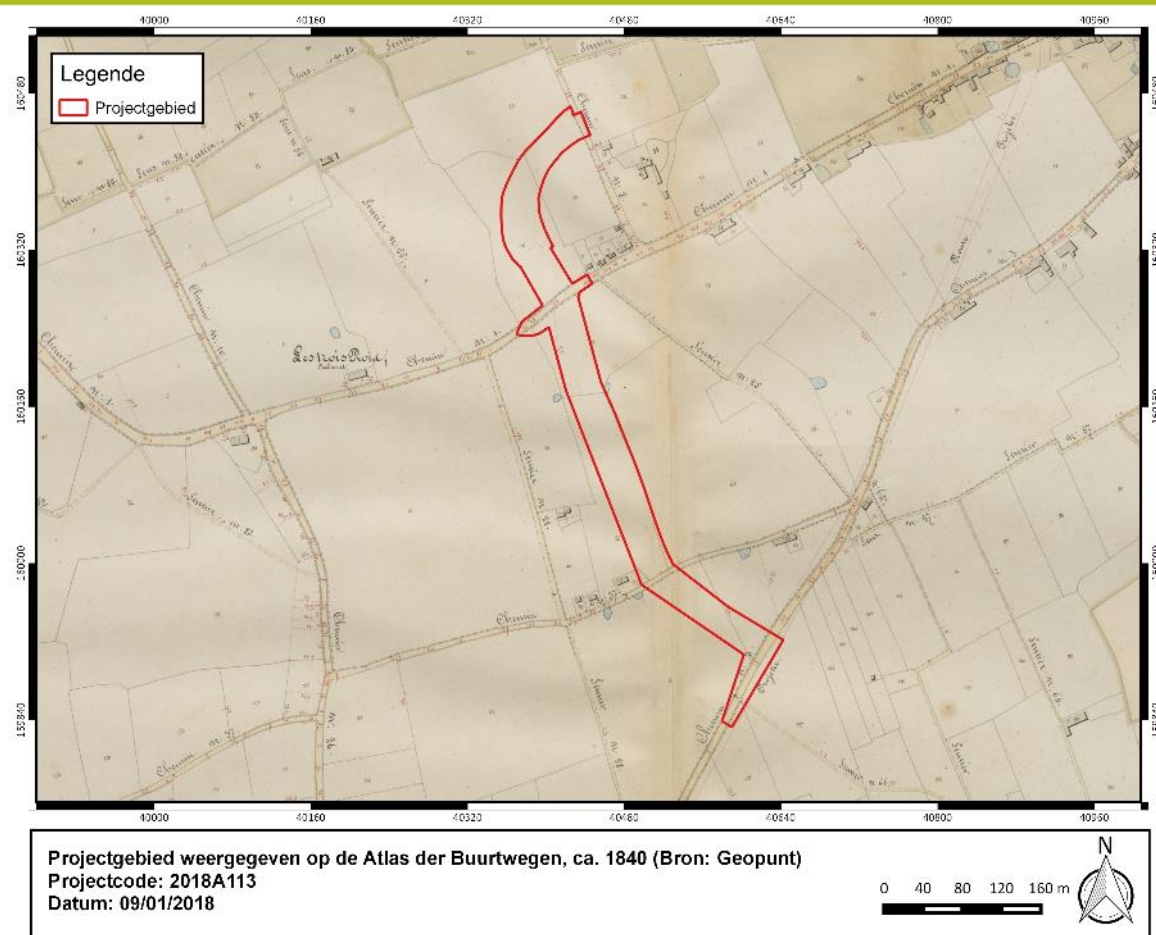
1.3.3.1.2 Historische kaarten

De Ferrariskaart geeft bebouwing weer binnen de contouren van het onderzoeksterrein. Centraal wordt een L-vormige bouwstructuur aangesneden. Het overgrote deel van het plangebied staat gekarteerd als boomgaard. In het zuidelijk deel snijdt de onderzoekzone een stuk weiland aan. Het verloop van de huidige Seulestraat en Heirweg is reeds duidelijk waarneembaar. Ook centraal wordt een wegnis aangesneden die thans verdwenen is. Het verloop van deze weg is nog enigszins merkbaar in de huidige kadastrale perceelsgrenzen.

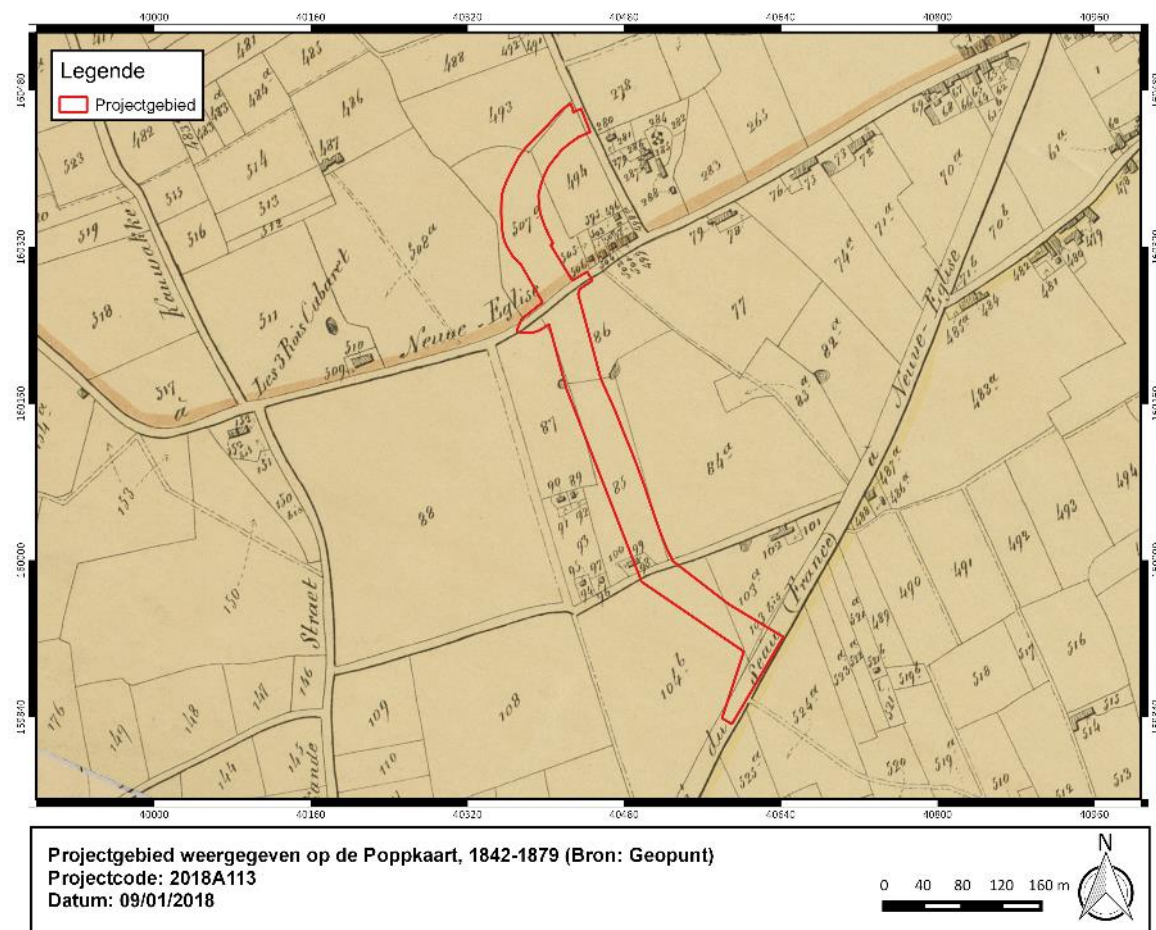
De Atlas der Buurtwegen en de Poppkaart geven geen bebouwing weer ter hoogte van het onderzoeksterrein.

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

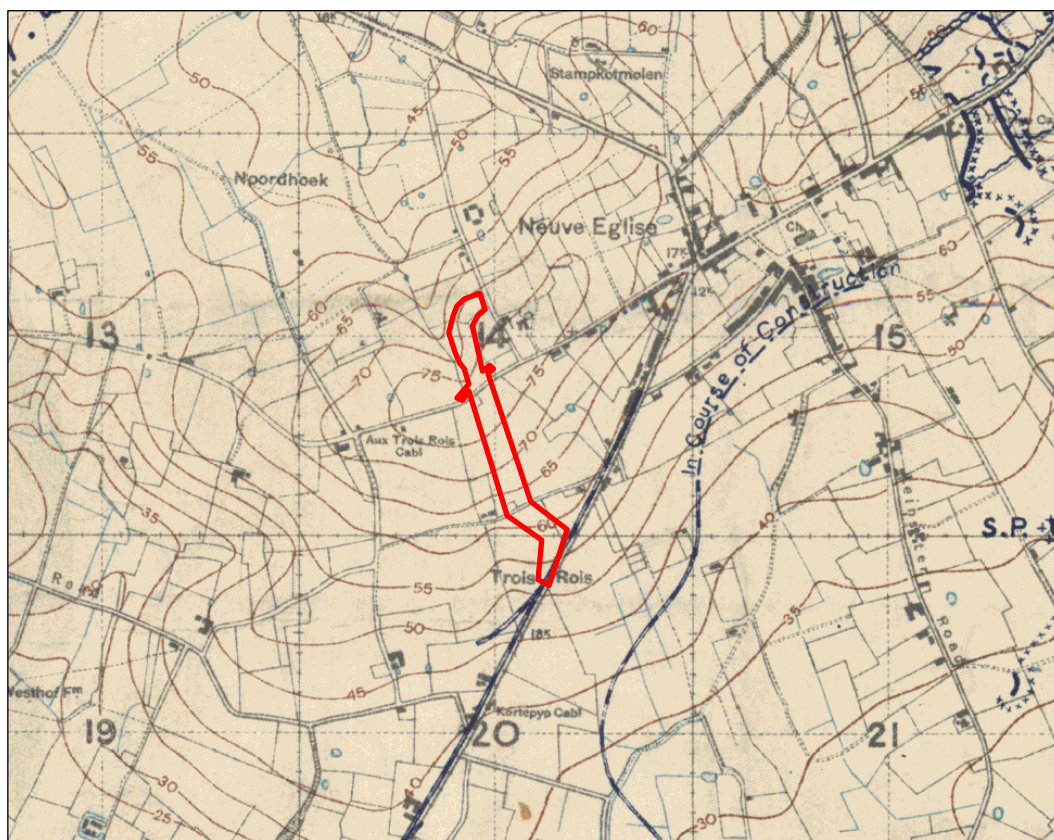

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

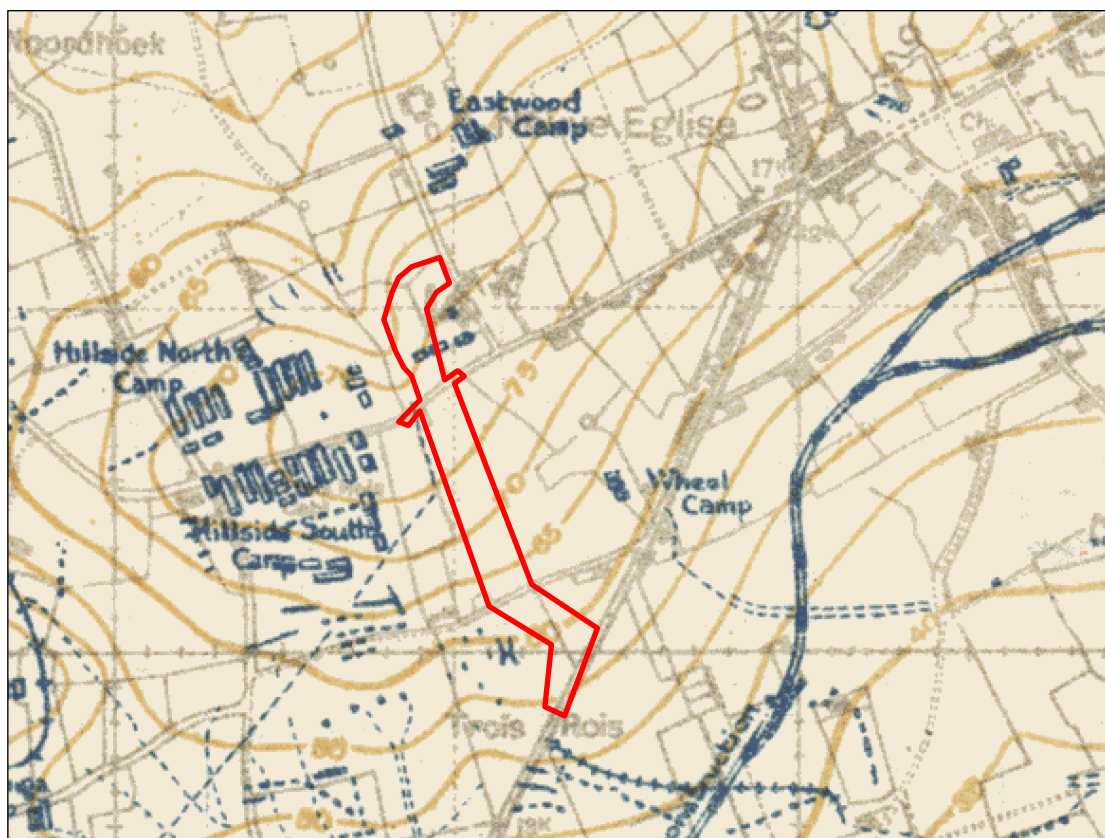

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

De loopgravenkaarten geven WO I-relicten weer in de nabijheid van het onderzoeksterrein. Op de loopgravenkaart van juli 1918 is te zien dat het noordelijk deel van het plangebied barakstructuren aansnijdt. Ten westen van het onderzoeksterrein lokaliseert zich het 'Hillside North Camp' en het 'Hillside South Camp'. Op de loopgravenkaart van april 1917 dwarst een spoorlijn het onderzoeksterrein.

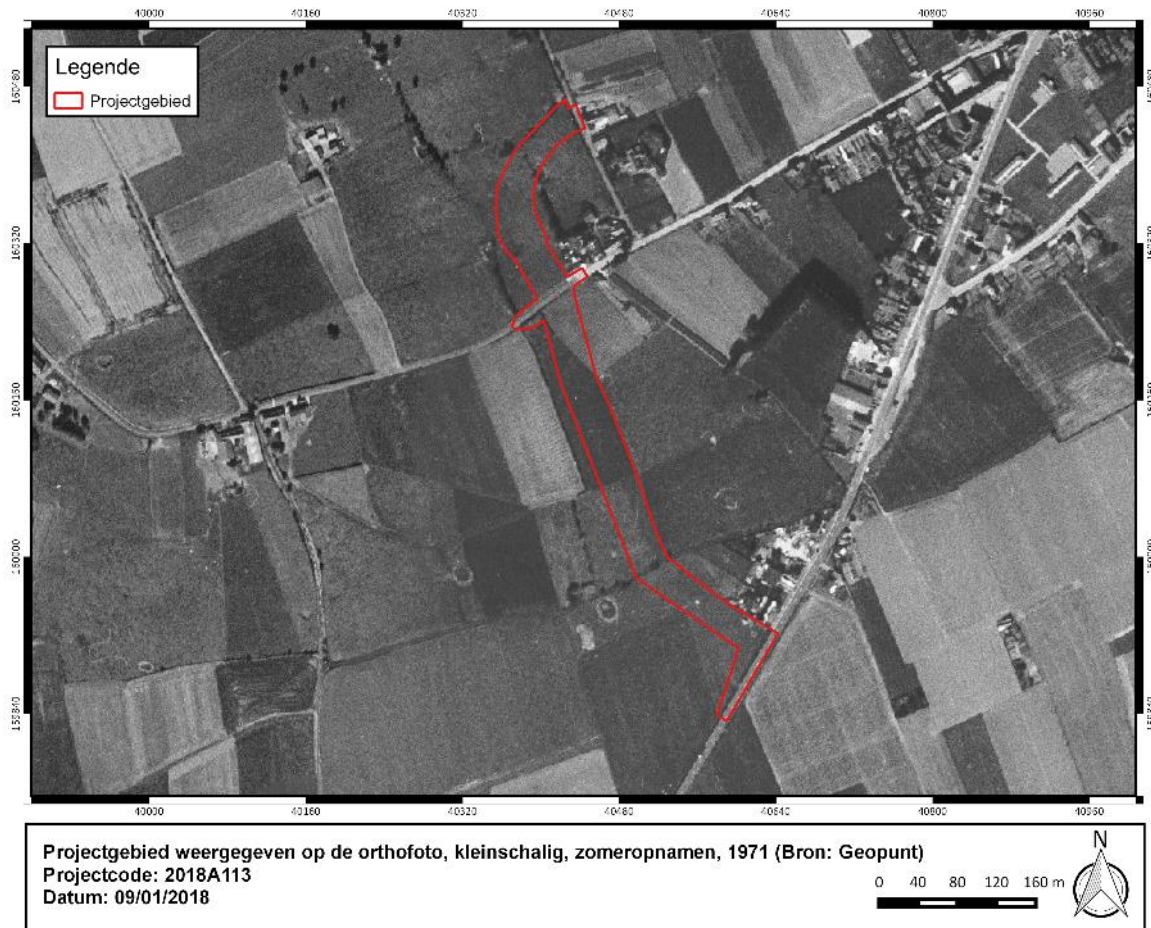
Figuur 15: Projectgebied bij benadering weergegeven op de loopgravenkaart, april 1917 (Bron: Memory Maps - 20-28SE&28SW-5A(B)-010417-S).

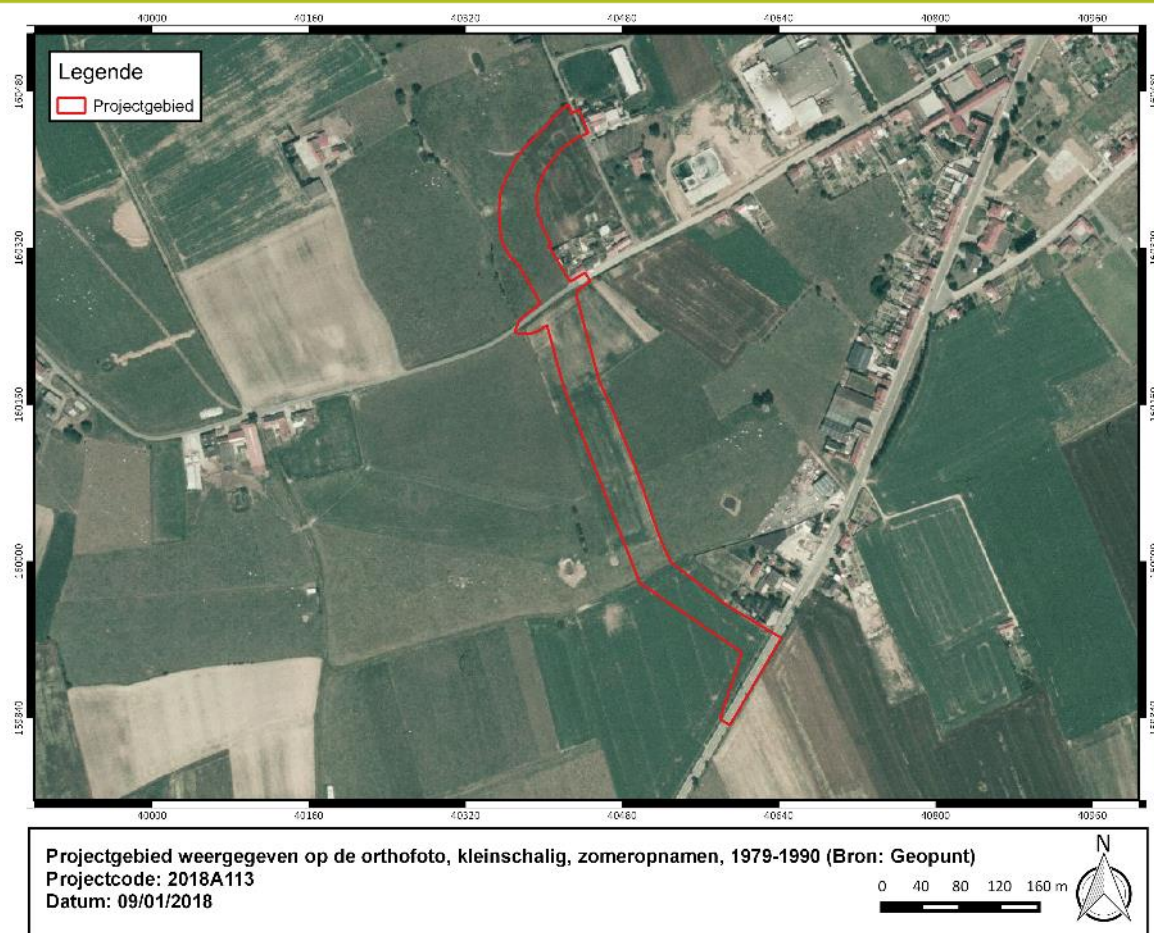
Figuur 16: Projectgebied bij benadering weergegeven op de loopgravenkaart, juli 1918 (Bron: Memory Maps - 20-27SE&28SW-1B-22-07-18).

1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

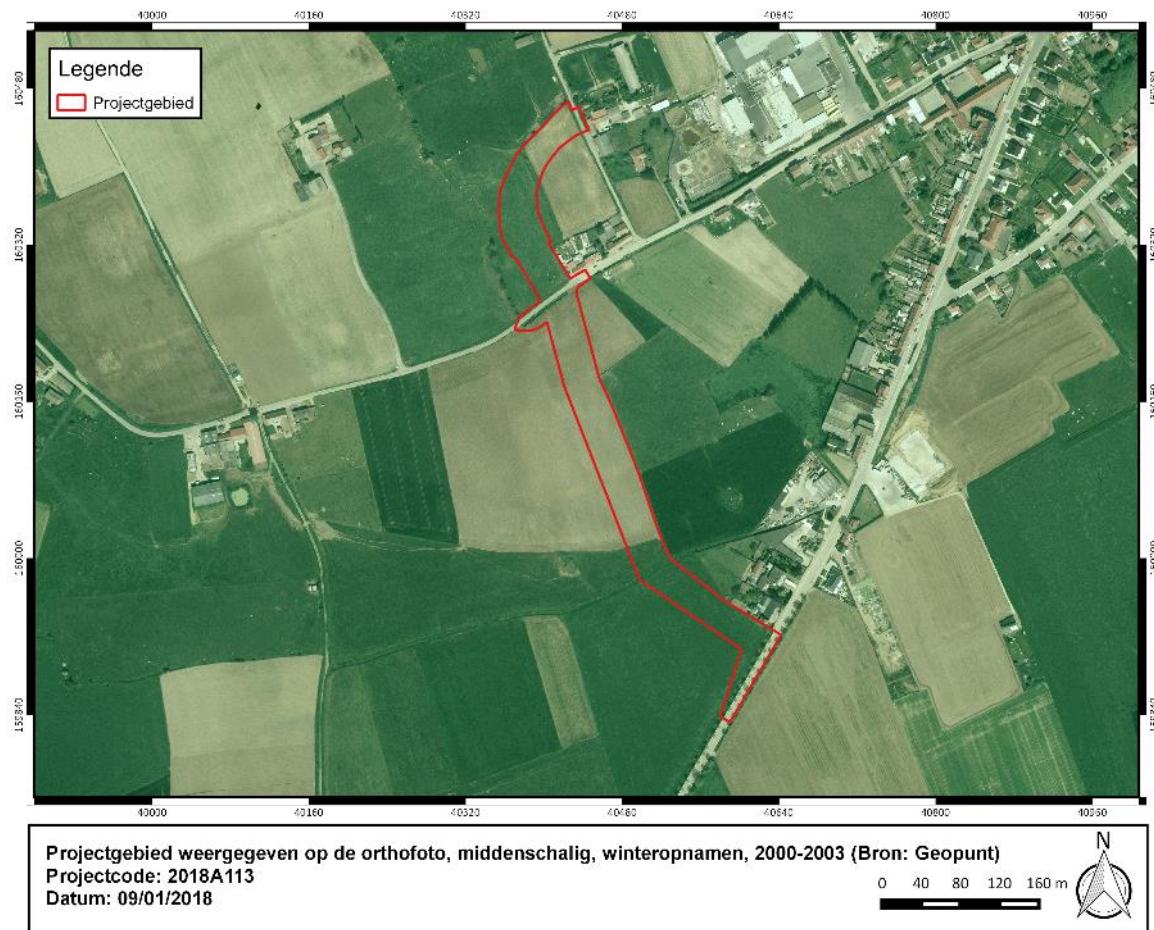
De orthofoto-sequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contouren van het plangebied. Het onderzoeksterrein verbindt de Korte Mooiaardstraat en de Seulestraat. De noord-zuid georiënteerde geplande wegenis kruist de Heirweg. Het onderzoeksterrein is quasi integraal in gebruik als landbouwgrond.

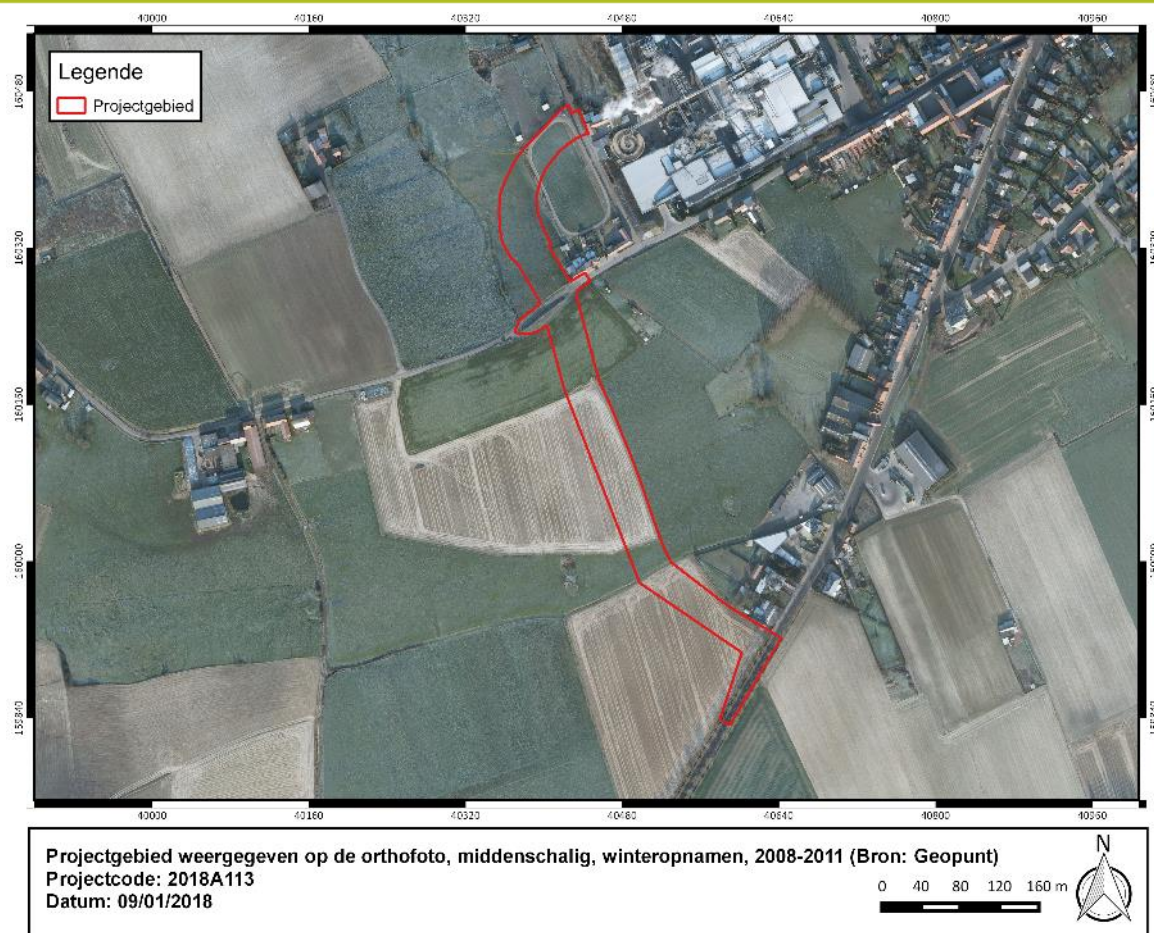
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

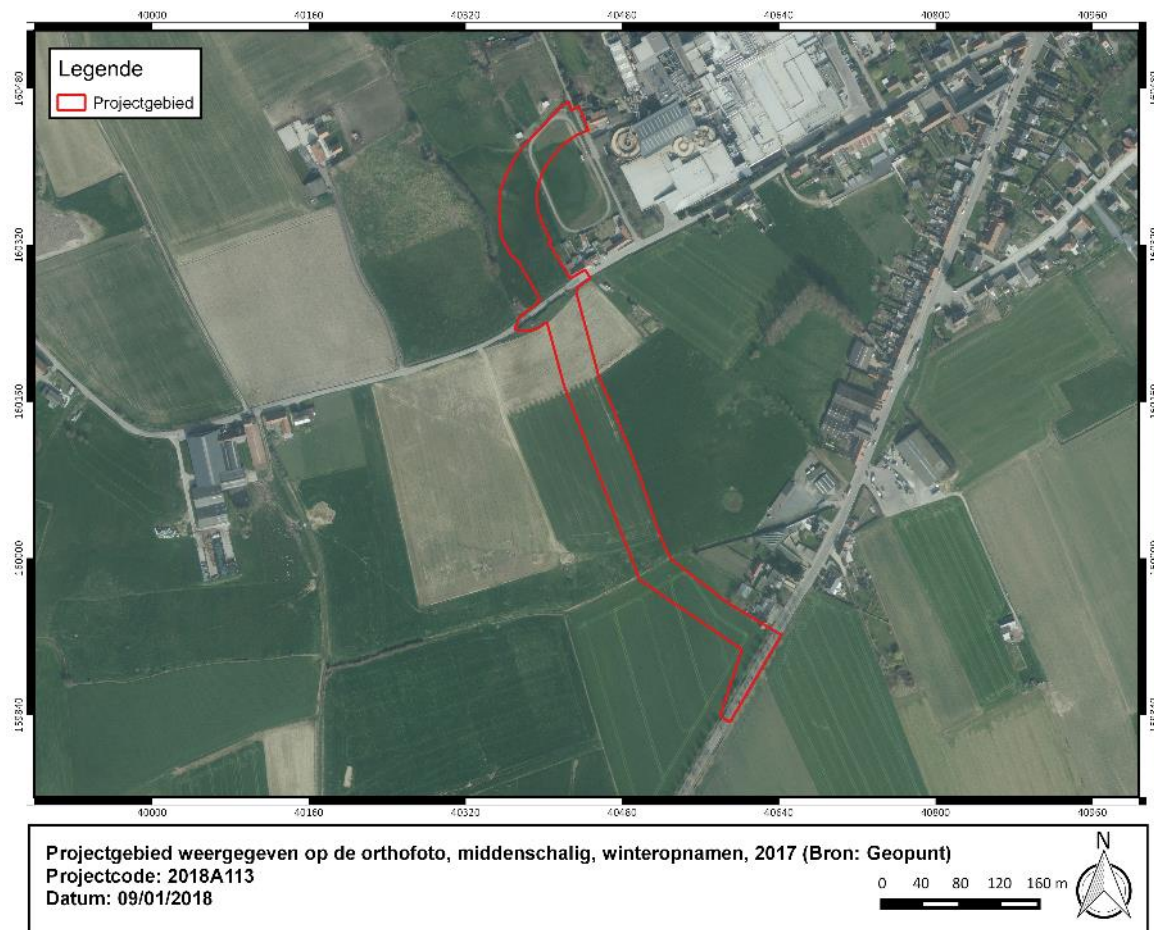
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

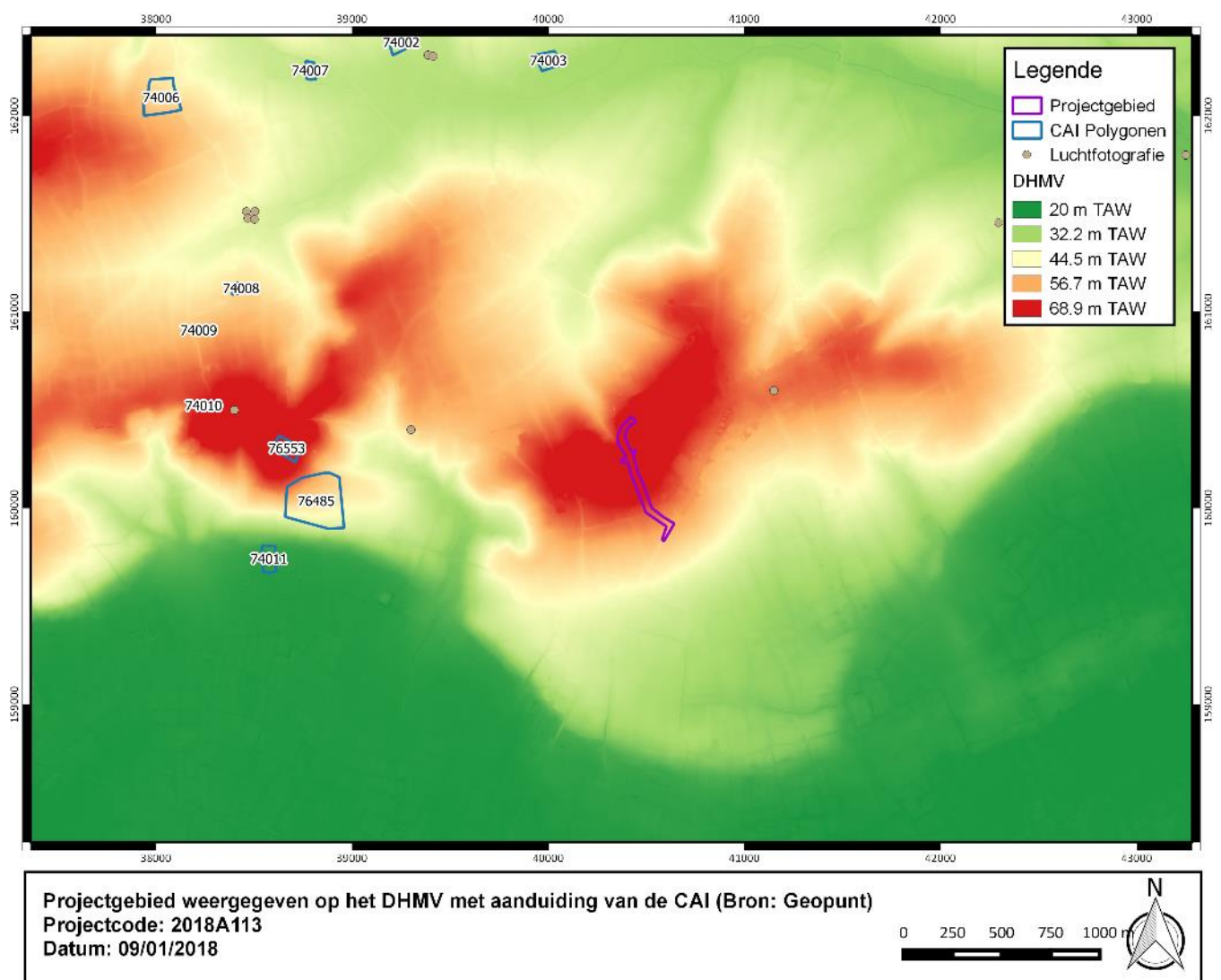

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Op het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden gekend. Meest relevant voor het huidige dossier is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in 2016 aan de Bassevillestraat, zo'n 1km ten oosten. Dit onderzoek is nog niet opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris. Hierbij werden verschillende bewoningssporen uit de late middeleeuwen waargenomen evenals resten die in verband gebracht kunnen worden met de aldaar aanwezige Britse barakkenzone tijdens de Eerste Wereldoorlog. Er werd een vlakdekkend onderzoek aanbevolen ter hoogte van de waargenomen cluster laatmiddeleeuwse sporen. In de ruimere omgeving is vooral de recuperatie van neolithisch vondstmateriaal op de Kemmelberg (CAI 76485 & 76553) van belang. In het kader van een archeologienota aan de Dranouterstraat te Nieuwkerke werd ook reeds een veldkartering uitgevoerd. Hierbij werd het beeld, dat de heuveltoppen een zekere aantrekkingskracht hadden op vroege landbouwgemeenschappen, enigszins bevestigd. Ook hier werd een beperkt aantal vuurstenen artefacten gerecupereerd. Verder is de regio bezaaid met cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse sites met walgracht, getuigen van het rurale karakter van de omgeving tot op heden.

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

Tabel 3: Overzicht van de aanwezige CAI.

CAI nummer	Omschrijving
74002	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74003	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74006	Luchtfotografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74007	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74008	Luchtfotografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74009	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74010	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
74011	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
76485	Veldprospectie (1977); NK: 250 meter Jong-paleolithicum: lithisch materiaal - 1 eindschrabber met hoog schrabhoofd en lamellaire retouche, 1 tweeslagschuinsteker en misschien ook een kern voor microklingen-kielsteker-schrabber met lichte patina Midden-neolithicum: groot aantal silexknollen: frisse cortex, soms negatieven zichtbaar van enkele afslagen - neolithische "piek": mijnbouwproduct Bron: Baudewijn, B. 1981-1982: Studie van het Lithisch materiaal van de neolithische site op de Kemmelberg, onuitgegeven licentiaatsthesis KULeuven, p. 17.
76553	Veldprospectie (1976); NK: 250 meter Midden-neolithicum: lithisch materiaal – kernen, afslagen, werktuigen op afslag: afslag van een gepolijste bijl, eindschrabbers, 1 boor, 1 tweeslag hoeksteker, geretoucheerde stukken, 1 getand stuk, 2 retouchoirs Bron: Baudewijn, B. 1981-1982: Studie van het Lithisch materiaal van de neolithische site op de Kemmelberg, onuitgegeven licentiaatsthesis KULeuven, p. 17.

1.4 Synthese

De opdrachtgever plant de aanleg van een nieuwe wegenis in het kader van de uitbreiding van zijn activiteiten te Nieuwkerke, deelgemeente van Heuvelland. Deze nieuwe wegenis verbindt de Korte Mooiaardstraat met de Seulestraat. De noord-zuid georiënteerde wegenis kruist de Heirweg. Het onderzoeksgebied is ca. 2,58 ha groot en is heden grotendeels in gebruik als landbouwgrond.

Het onderzoeksgebied is gelegen net ten westen van de dorpskern van Nieuwkerke. Landschappelijk gezien is Nieuwkerke gelegen in de zandleemstreek, op de top van een getuigenheuvel in het West-Vlaamse Heuvelland. Gelet de afstand tot de dichtstbijzijnde waterloop is er niet onmiddellijk een verhoogde verwachting inzake menselijke aanwezigheid tijdens het mesolithicum. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van laat-Pleistoceen dek bovenop de Tertiaire sokkel. Het sediment bestaat uit (zand)leem. Ter hoogte van waar het plangebied de Heirweg kruist geeft de bodemkaart een bodemtype weer dat bestaat uit een sterk gleyige kleibodem, waar het Tertiair mogelijk dagzoomt. In principe impliceren deze gegevens een relatief éénduidige verticale stratigrafie. De erosiekaart geeft aan dat het terrein gelegen is in een zone die sterk onderhevig is aan erosie, wat niet verwonderlijk is gelet de helling van het terrein. Vermoedelijk dient de accumulatie van afgespoeld bodemmateriaal verder zuidwaarts gezocht te worden. Teneinde de mate van erosie of accumulatie te evalueren en de implicaties in functie van verder archeologisch onderzoek op te meten, is een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden geen aanwijzingen waargenomen voor de aanwezigheid van een relevante hoeveelheid colluvium op het terrein. Echter is duidelijk geworden dat het terrein sterk onderhevig is geweest aan erosie doorheen de tijd. Gelet deze vaststelling kan uitgegaan worden van een relatief éénduidige situatie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor. Omwille van erosieprocessen zullen eventueel aanwezige sporen mogelijk minder goed bewaard zijn en zullen oppervlakkige sporen mogelijk reeds grotendeels verdwenen zijn. Ook zal weinig van het oorspronkelijke microreliëf bewaard zijn. Dit dient echter vastgesteld te worden tijdens het proefsleuvenonderzoek.

De landschappelijke situatie, strategisch hoger gelegen, vruchtbare zandleemgronden moeten een aanzienlijke aantrekkingskracht gehad hebben op vroege landbouwgemeenschappen in de regio. Op de omliggende heuveltoppen werd in het verleden een grote hoeveelheid (neolithisch) materiaal gerecupereerd bij veldprospecties. Zo ook bij een veldkartering uitgevoerd op de top van de heuvel, aan de Dranouterstraat.

Cartografische bronnen wijzen op een hoofdzakelijk ruraal karakter van de omgeving. De Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden geeft in hoofdzaak een gebruik als boomgaard weer ter hoogte van het plangebied. Het zuidelijk uiteinde van het plangebied is ingekleurd als weide. Historische bronnen wijzen op een bloeiperiode tijdens de late middeleeuwen. Gedurende de godsdienstoorlogen in de 16e eeuw werd het dorp grotendeels ontvolkt. Mogelijk kende het dorp een grotere omvang dan hetgeen weergegeven op de kaart van Ferraris of de hedendaagse omvang. Ongeveer 50m ten zuiden van het tracé van de Heirweg staat een hoeve afgebeeld die binnen het traject van de geplande wegenis valt. Op jonger kaartmateriaal wordt deze structuur niet meer weergegeven. Het grootste deel van de Eerste Wereldoorlog lag het dorp in het Britse achterland. Tijdens het Duitse lenteoffensief van april 1918 werd Nieuwkerke door de Duitsers ingenomen bij de slag voor de Kemmelberg. Deze terreinwinst werd echter snel weer opgegeven. Loopgravenkaarten van na de Kaiserslacht geven infrastructuur weer op het projectgebied. Een 40-tal meter ten noorden van de Heirweg staat duidelijk een oost-west georiënteerde rij barakken afgebeeld die wordt aangesneden door het onderzoeksgebied. Mogelijk zijn hiervan nog restanten bewaard in de ondergrond. De orthofotosequentie toont duidelijk aan dat het terrein reeds in gebruik is als akker vanaf de jaren '70 tot heden.

Op het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden gekend. Meest relevant voor het huidige dossier is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in 2016 aan de Bassevillestraat, zo'n 1km ten oosten. Dit

onderzoek is nog niet opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris. Hierbij werden verschillende bewoningssporen uit de late middeleeuwen waargenomen evenals resten die in verband gebracht kunnen worden met de aldaar aanwezige Britse barakkenzone tijdens de Eerste Wereldoorlog. Er werd een vlakdekkend onderzoek aanbevolen ter hoogte van de waargenomen cluster laatmiddeleeuwse sporen. In de ruimere omgeving is vooral de recuperatie van neolithisch vondstmateriaal op de Kemmelberg (CAI 76485 & 76553) van belang. In het kader van een archeologienota aan de Dranouterstraat te Nieuwkerke werd ook reeds een veldkartering uitgevoerd. Hierbij werd het beeld, dat de heuveltoppen een beduidende aantrekkingskracht hadden op vroege landbouwgemeenschappen, enigszins bevestigd met de recuperatie van een beperkt aantal silexartefacten. Verder is de regio bezaaid met cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse sites met walgracht, getuigen van het rurale karakter van de omgeving tot op heden. Op basis van de gekende waarden en landschappelijke situatie kan uitgegaan worden van menselijke aanwezigheid vanaf het neolithicum in de omgeving van het plangebied. Dit vertaalt zich in hoofdzaak in grondvaste resten, ofte klassieke sporenarcheologie.

Uit het voorgaande blijkt dus een aanzienlijke archeologische trefkans, met nadruk op middeleeuwse resten en mogelijk infrastructuur uit de Eerste Wereldoorlog. Relicten uit oudere perioden vallen uiteraard niet uit te sluiten. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek wijzen op een relatief éénduidige verticale stratigrafie op een terrein dat doorheen de tijd continu onderhevig is geweest aan erosie. Omwille van deze erosie bestaat de mogelijkheid dat de bewaringstoestand van eventueel aanwezig erfgoed niet optimaal is. Daar de verwachting bestaat uit sporenarcheologie is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode.

1.4.1.1 Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Op basis van de beschikbare gegevens zijn er geen argumenten om aan te nemen dat delen van het plangebied vrij zijn van archeologische resten. Integendeel wijzen de beschikbare gegevens op een reële trefkans inzake grondvaste resten.

Deel 2: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DE VOS, e.a. 2014, 14-18 Oorlog in België, 588 p.

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

VAN RANST, E. & SYS, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

VERDEGEM, S. & VANHOUTTE, C. 2017. Archeologisch vooronderzoek Nieuwkerke (Heuvelland) Bassevillestraat, 43 p.

Deel 3: Bijlagen

Projectcode	2018A113
Onderwerp	Seulestraat Heuvelland
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2016

Plannummer	4
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele Landschappenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	5
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosiekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	9
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	10
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018

Plannummer	12
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferrariskaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777

Plannummer	13
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ca. 1840

Plannummer	14
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Poppkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Loopgravenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	April 1917

Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Loopgravenkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Juli 1918

Plannummer	17
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	18
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	21
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	22
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	09/01/2018